

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертацію полковника юстиції Ганкевича Кирила Борисовича
“Міністерство оборони України як суб’єкт публічного адміністрування
у сфері оборони України”, подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії з галузі знань 08 “Право”
за спеціальністю 081 “Право”**

Актуальність обраної теми дослідження. Актуальність обраної теми дисертації обумовлена повномасштабним російським вторгненням, окупацією частини території України та введенням у зв’язку з цим в державі адміністративно-правового режиму воєнного стану, що обумовлює питання необхідності удосконалення діючих в державі правових механізмів публічного адміністрування в сфері оборони відповідно до рівня нових загроз національній безпеці.

Зазначена тема викликає значний науковий інтерес, оскільки вона розглядає складні аспекти такого явища, як публічне адміністрування в сфері оборони в контексті реалізації суб’єктами публічної влади повноважень, передбачених законодавством для забезпечення національної безпеки.

З огляду на відсіч збройної агресії особливої актуальності набуває потреба комплексного дослідження адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України як головного суб’єкта публічного адміністрування у сфері оборони України. Вивчення питань організації та забезпечення стійкої протидії агресору, реалізації всіх заходів, іменованих як оборона України, передбачає й удосконалення існуючих форм і методів державного управління виходячи з поточних реалій та зважаючи на середньо- та довгострокову перспективи.

У зв’язку з цим, потреба в ґрунтовному науковому аналізі правових приписів, які регулюють діяльність Міністерства оборони України, складових сил оборони держави, має об’єктивний характер. Цей аналіз

дозволяє виявити проблемні питання та запропонувати шляхи по усуненню недоліків і вдосконаленню законодавства. Крім того, дослідження цієї теми сприятиме підвищенню ефективності публічного адміністрування, забезпечить подальший розвиток наукових досліджень з питань національної безпеки і оборони.

Вивчення правових аспектів функціонування Міністерства оборони України, виконання ним основних функцій і завдань по організації оборони держави в умовах дії правового режиму воєнного стану буде корисним для інших зарубіжних країн, які стикаються з подібними викликами.

Дисертація покликана заповнити низку прогалин в наукових дослідженнях та стати основою для подальшого розвитку законодавства у сфері адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України, як суб'єкта публічного адміністрування у сфері оборони України, що є надзвичайно важливим для забезпечення своєчасного реагування на загрози національній безпеці.

З огляду на викладене, обрана полковником юстиції Ганкевичем К.Б. тема дисертації “Міністерство оборони України як суб'єкт публічного адміністрування у сфері оборони України” є актуальною, відповідає запитам сучасності, результати наукових пошуків автора мають наукове і практичне значення для забезпечення надійної оборони держави.

Зв'язок з науковими програмами, планами і темами.

Обрана тема дисертаційної роботи: належить до пріоритетних відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2024 року № 476 “Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів

наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні”; узгоджується з пунктами 2 і 3 підрозділу 1.11 “Правове забезпечення у сфері національної безпеки та оборони” Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року № 12-21; відповідає предметному напрямку досліджень “2.13. Право національної безпеки; військове право” примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень в межах спеціальності 081 “Право”, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2018 року № 1477 “Про затвердження примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень в межах спеціальності 081 “Право”, Розподілу основних напрямів наукових досліджень між науковими підрозділами Національного університету оборони України, затвердженого наказом начальника Національного університету імені Івана Черняхівського від 30 листопада 2020 року № 367.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз тексту дисертації та змісту публікацій полковника юстиції Ганкевича К.Б. дає змогу зробити висновок про достатню наукову обґрунтованість та достовірність результатів, отриманих під час наукового дослідження. Усі сформульовані в дисертаційній роботі наукові положення, висновки і рекомендації відповідають меті та завданням роботи.

Результати дослідження досягнуті за допомогою використання загальнонаукових та спеціальних методів, а також достатньої кількості джерел. Для дослідження особливостей адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України, як суб’єкта публічного адміністрування у сфері оборони України, автором використовувався комплексний підхід, який передбачав застосування напрацьованих підходів, принципів та методів.

Здобувачем визначено проблематику та розкрито предмет наукового дослідження.

Робота визначається теоретично обґрунтованою, раціональною та логічно узгодженою структурою, що відповідає завданням, об'єкту та предмету дослідження. Основні положення дисертації є взаємоузгодженими, викладені в 3 розділах (9 підрозділів) та відображають мету і завдання дисертаційної роботи.

Результатом дослідження стало формування автором теоретичних та практичних висновків і рекомендацій щодо вирішення дискусійних питань адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України як суб'єкта публічного адміністрування у сфері оборони України.

Достовірність та новизна висновків і рекомендацій.

Достовірність та обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи підтверджується 15 науковими працями, в тому числі – в 6-х наукових статтях у фахових наукових виданнях України, а також апробацією на науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах, що відображено у 8 тезах наукових доповідей.

Наукова новизна результатів дисертації полягає в тому, що дисертація є одним з перших у правовій науці комплексним дослідженням теоретичних і практичних проблем адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України як суб'єкта публічного адміністрування у сфері оборони України. Оцінюючи наукову новизну основних положень, висновків і рекомендацій, необхідно відзначити, що у роботі дисертант вирішує малодосліджені наукові та практичні завдання, розв'язання яких дозволило отримати результати теоретико-практичного характеру.

Зокрема, автором запропоновано авторське бачення поняття “системи Міністерства оборони України”, крізь призму 2 популярних підходів: теоретико-методологічного й практичного. У дисертації представлено елементний і кількісний склад системи Міністерства оборони України, до якого включено: апарат Міністерства оборони України; розвідувальний орган

Міністерства оборони України; установи та організації безпосереднього підпорядкування; Збройні Сили України; Державна спеціальна служба транспорту; підприємства (їх об'єднання), що належить до сфери управління Міністерства оборони України.

Досліджено ключові напрями удосконалення функціонування Міністерства оборони України як суб'єкта публічного адміністрування у сфері оборони, а саме стійку комплексну розбудову системи оборонного відомства, в якій відзначено необхідність посилення ролі Міністра оборони України як провідної посадової особи, яка здійснює керівництво такою системою.

Автором обгрунтовано необхідність розробки концепції реформування системи Міністерства оборони України як інструменту вдосконалення публічного адміністрування у сфері оборони, спрямованої на розв'язання ключових питань у межах визначених пріоритетних напрямів, а саме: стійку комплексну розбудову системи Міністерства оборони України; посилення ролі Міністра оборони України як вищої посадової особи, яка здійснює керівництво цією системою.

Аналіз досвіду адміністративно-правового регулювання діяльності Міністерства оборони України в зарубіжних країнах дозволив автору не тільки визначити подібність та відмінність національної правової системи у цій сфері, а й запропонувати практичні рекомендації щодо вдосконалення правового забезпечення діяльності оборонного відомства як головного суб'єкта публічного адміністрування у сфері оборони.

Зазначені наукові досягнення ґрунтуються на проведеному аналізі сучасних теоретичних поглядів науковців на предмет дослідження, законів і підзаконних нормативно-правових актів, прийнятих для регулювання суспільних відносин в умовах дії правового режиму воєнного стану, а також використанні емпіричної бази, а саме – досвіду практичної діяльності суб'єктів сил оборони.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати дослідження становлять науково-теоретичний і практичний інтерес та можуть бути використані: у *правотворчості* – для розробки пропозицій до законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів з питань забезпечення національної безпеки та оборони держави, правового режиму воєнного стану; у *правозастосовній діяльності* – з метою підвищення ефективності діяльності Міністерства оборони України, інших сил оборони; у *освітній діяльності* – в навчальному процесі вищих військових навчальних закладів під час підготовки фахівців у галузі знань 08 Право, зокрема в сфері забезпечення оборони держави та невід’ємної її складової – правового забезпечення адміністративно-правової діяльності Міністерства оборони України, інших суб’єктів сил оборони, зокрема в ході викладання навчальних дисциплін “Військове право України”, “Правове забезпечення діяльності сектору безпеки та оборони”.

Дотримання принципів академічної доброчесності. Дисертація та наукові публікації за темою пропонованої дисертації виконані полковником юстиції Ганкевичем К.Б. з дотриманням принципів академічної доброчесності: положення дисертаційного дослідження не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на відповідні джерела.

Зауваження та рекомендації до дисертації. Незважаючи на те, що дисертація полковника юстиції Ганкевича К.Б. виконана на достатньому науковому рівні, а висновки, пропозиції та рекомендації є обґрунтованими, окремі положення роботи мають дискусійний характер і потребують додаткових уточнень та обґрунтування.

1. У підрозділі 1.2 “Публічне адміністрування як організаційно-правова основа функціонування системи Міністерства оборони України” (стор. 64), наведено думку Богуцького П. П., який відзначає, що публічне адміністрування у сфері оборони України слід розглядати як певну систему державного управління, складовою якої є військове управління. Також відзначено, що публічне адміністрування у сфері оборони має особливі

ознаки та здійснюється з урахуванням важливості вирішення питань соціального і правового захисту військовослужбовців, членів їх сімей, що є, на думку Богуцького П. П., передумовою ефективності управлінської діяльності у сфері оборони та досягнення її мети.

Разом з тим, дисертанту доречно було сформулювати власне бачення та можливо висловити власну позицію щодо співвідношення таких понять, як “публічне адміністрування”, “державне управління” та “військове управління”.

2. Дискусійним також вбачається питання не включення до дисертації посилання автора на власні праці, серед яких:

Ганкевич К. Б. Еволюція уявлень про національну безпеку крізь призму адміністративно-правових механізмів її забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 7. С. 608–613;

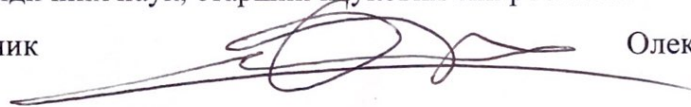
Ганкевич К. Б. Роль публічного адміністрування у забезпеченні функціонування Міністерства оборони України: теоретико-правовий аспект. Міжнародний науковий журнал “Інтернаука”. Серія : “Юридичні науки”. 2024. № 9 (72).

Загальний висновок. Наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, не заперечують наукової новизни та практичної цінності дослідження. Робота носить системний і завершений характер.

Дисертація на тему “Міністерство оборони України як суб’єкт публічного адміністрування у сфері оборони України”, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 “Право”, за спеціальністю 081 “Право”, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31 травня 2019 р.), постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 “Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення

разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, а її автор – Ганкевич Кирило Борисович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 “Право”, за спеціальністю 081 “Право”.

Провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу
впровадження стандартів доброчесності наукового центру
проблем виховання доброчесності
та запобігання корупції у секторі безпеки та оборони
Національного університету оборони України,
доктор юридичних наук, старший науковий співробітник
підполковник

Олександр ДОЛГИЙ

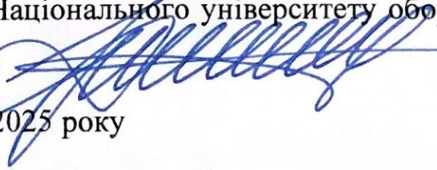
Підпис провідного наукового співробітника науково-дослідного відділу
впровадження стандартів доброчесності наукового центру проблем
виховання доброчесності та запобігання корупції у секторі безпеки та
оборони Національного університету оборони України, доктора юридичних
наук, старшого наукового співробітника підполковника Долгого Олександра
Олександровича засвідчую:

Начальник управління адміністративної та інформаційно-
аналітичної роботи Національного університету оборони
України

підполковник

2025 року

Богдан БІЛЯВСЬКИЙ